

Posudek vedoucího diplomové práce

Jméno a příjmení autora diplomové práce: **Dana Krymová**
Název diplomové práce: **Zkracující jednání dlužníka a ochrana proti němu**
Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Alena Bányaiová, CSc.**

Diplomová práce byla v souladu s *pokynem děkana č. 23D/2011 ze dne 2. 8. 2011, kterým se stanoví postup při ověřování originalnosti vysokoškolské kvalifikační práce*, prověřena antiplagiátorským programem THESES, který vykázal shodu diplomové práce s jinými díly 10 %.

Autorka zvolila za téma své diplomové práce problematiku zkracujícího jednání dlužníka a ochrany proti němu. Tato problematika je stále aktuální, mnoho věřitelů musí řešit situace, kdy se dlužník zbavuje svého majetku či jinak s ním disponuje, aby se vyhnul placení dluhů. Je to i problematika, která je ke zpracování obtížná, neboť se dotýká nejen občanského práva, a to jeho obecné části, ale i práva insolvenčního, kdy je třeba hledat vzájemný vztah mezi těmito úpravami. Zpracování tohoto tématu tak vyžaduje prostudování a pochopení náročné odborné literatury zabývající se jak obecnými pojmy občanského práva, tak specifickými právy insolvenčního. Rozsáhlá je i judikatura, která řeší problémy, s nimiž se věřitelé v praxi setkávají. Autorka prostoru daného odbornou literaturou i judikaturou soudu dobře využila.

Struktura práce je logická a odpovídá tomu, jak danou problematiku řeší právní úprava. Po úvodní první kapitole věnované obecně problematice právního jednání, pojmu právního jednání, jeho náležitostí, dále vadám právních jednání a jejich následkům, v následující kapitole autorka rozebírá pojem zkracujícího jednání a pojem relativní neúčinnosti. Tuto druhou kapitolu završuje srovnáním relativní neúčinnosti podle současné úpravy s institutem odporovatelnosti podle občanského zákoníku z roku 1964. Třetí kapitola je věnována prostředkům ochrany věřitele, tj. odpůrcí žalobě, výhradě neúčinnosti, předběžnému opatření a využití náhrady škody. Ve čtvrté kapitole autorka srovnává občanskoprávní úpravu s úpravou v insolvenčním zákoně a v poslední páté kapitole hodnotí stávající úpravu, a to i ve vztahu k úpravě předcházející. Práce je uzavřena stručným závěrem.

Práce je psána jasným a srozumitelným jazykem a s pochopením jednotlivých institutů, o nichž autorka píše. Autorka dobře pracuje s odbornou literaturou, z níž čerpá, a kvalifikovaně rozebírá soudní judikaturu. Závěry práce jsou stručnější, ovšem za určité závěry lze považovat i předchozí pátou kapitolu, v níž se autorka snaží hodnotit stávající právní úpravu.

Právě pátá kapitola, kde autorka vyjadřuje své názory na stávající právní úpravu, a rovněž podkapitola 3.4, kde se autorka vyjadřuje k názorům vysloveným k využití náhrady škody jako ochrany věřitele před zkracujícím právním jednáním dlužníka, poskytují prostor pro doplnění a otevření diskuse při obhajobě práce. Jmenovat lze následující úvahy:

V podkapitole 3.4 na str. 58 až 63 autorka představuje názor L. Tichého o tom, zda existuje a může být využita deliktní ochrana věřitele při zkracujícím jednání dlužníka. Na prvním místě rozebírá, zda lze skutečně aplikovat úpravu deliktní odpovědnosti podle § 2910 o. z., neboť předmětem odpovědnosti je nesplněná pohledávka věřitele, a je otázkou, zda pohledávka je způsobilá požívat ochrany podle § 2910 o. z. Cituje k tomu rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 8. 2021 sp. zn. 23 Cdo 3320/2021, podle něhož ochrana pohledávky jako relativního práva není podle § 2910 o. z. přípustná. Autorka proto uzavírá, že ochrany podle první věty § 2910 o. z. patrně nebude možno využít, ale že by bylo možno uvažovat o skutkových podstatách odpovědnosti, na které se vztahuje věta druhá citovaného ustanovení. Všechny tyto úvahy jsou zajímavé, ovšem je k nim třeba uvést, že argumentace zmíněným rozsudkem Nejvyššího soudu je poněkud zjednodušená. Nejvyšší soud v citovaném rozsudku posuzoval jinou skutkovou situaci a zabýval se skutečně jen otázkou, zda lze pohledávku považovat za věc či absolutní právo. L. Tichý ve zmíněném článku rovněž odlišuje pohledávku, která nebyla splněna, od zkracujícího jednání dlužníka, které jako takové už představuje porušení základního principu smluvní loajality, což svým významem přesahuje porušení smlouvy. Nejde tedy o to, zda pohledávka může být chráněna podle první věty § 2910 o. z., ale o kvalitu zkracujícího jednání dlužníka. K tomu by bylo vhodné zaujmout stanovisko.

Na str. 62 autorka vyslovuje názor, že úprava relativní neúčinnosti není zcela jednoznačná a proto vznikají protichůdné názory. Důvody pro tento názor však nejsou dosti jasně uvedeny. Bylo by proto vhodné při obhajobě se na ně blíže zaměřit.

Na str. 63 a 64 autorka připomíná, že dosažení ochrany před zkracujícím jednáním dlužníka je vázáno na tolik podmínek, které je třeba splnit, že ne každý věřitel ochrany dosáhne. Problém vidí především v důkazním břemeni věřitele a dává v úvahu, zda nestanovit

obecně obrácení důkazního břemene jako v případě osoby dlužníkovi blízké. Obrácení důkazního břemene a jeho přenesení na osobu povinnou či odpovědnou je řešením mimořádným, které je odůvodněno specifickou situací. Například u osob blízkých lze právě ze vztahu „*blízkosti*“ předpokládat, že tyto osoby se alespoň svým vědomím na zkracujícím jednání dlužníka nějak podílely či jej umožnily. Problém však je tuto specifickou situaci povyšovat na řešení obecné. Bylo by vhodné při obhajobě blíže vysvětlit motivaci, která autorku k tomuto návrhu vedla.

Uvedené poznámky jsou spíše doporučeními pro diskusi o zpracovávané problematice. Práce je dobře a pečlivě zpracovaná, autorka jí prokázala znalost problematiky i dobrou orientaci v právním textu, jakož i schopnost právní texty i soudní judikaturu analyzovat výsledky své analýzy přednést v psaném textu.

Doporučuji tedy předloženou diplomovou práci k obhajobě s tím, že diskuse by se měla zaměřit na výše zmíněnou problematiku.

V Praze dne 29. 4. 2022

JUDr. Alena Bányaiová, CSc.